

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: **Zomborban:** Gombos E. Berta dohánytörszédjében, **Ujvidéken:** Schaffer Péter könyvkereskedéseiben, **Szabadkán:** Braun Adolf nyomdájában, **Bács-Almásán:** Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazásu hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Lapunk mai száma a csütörtöki ünnep miatt később jelenik meg.

A láthatatlan hajtóerő.

Guarán nevű fiatal francia mérnök olyan titokzatos hajtó energia feltalálásán fáradozik, melylyel hajókat, vasutakat akar mozgatni s melynek előállításához semmiféle vegyi anyag nem szükséges.

A tisztelt ifju elkésett igyekezetével, mert ezt az energiát már pár éve feltalálta a koalíciós kormány; kivált pedig a többségben levő függetlenségi párt; mert az ördög sem tudná kitalálni, hogy mért cselekszi mindenben viszáját annak, a miért 35 évig hadonázott? . . . mért pofozgatja multját szüntelen? . . . mért hirdeti most jónak azt, a mit előbb rosznak tartott? . . . és megfordítva? . . . Nem egy láthatatlan erő hajtja-e őt a padok tördelése óta?!

Azokból a hangos ígéretek, melyekkel az országot lelkesítették és lázították s magokat megválasztatták, beváltottak-e csak egyet is? . . . Hol van az önálló vámterület? az önálló bank? a magyar vezényszó? a personál unio? a quótagyülolet? a király magyar udvartartása? a magyar állam kidomborítása? . . .

Mikor a régi kormányok Béccsel alkudoztak, hazaárulóknak kiáltották őket s a nem alkuszunk zászlója alatt tomboltak. Olyan begyesen tartották magukat, mintha nyakszirtmerevedésük volt volna; az az se jobbra, se balra nem hajoltak, hanem egyenesen haladtak függetlenségi elvek útján. A láthatatlan erő azonban annyira kimaszszirozta nyakukból a merevedést, hogy most meg, mint a vízfejű, ide-oda lóg a fejük, nem tudnak egyenesen járni s tragikomikusan hajlonganak Béccben; s quótát emeltek ott, házszabály revisiót csináltak

itt. Az pedig régi igazság, hogy aki nem egyenes uton jár, hanem kertel, elveszti hitelét, mert hazudozással maszkirozza düllöngését. Így pl. egyik miniszter őszre ígérte a választóreformot, a másik tavaszra ígérte betérését; s hogy egyik se legyen igaz, hát most kijelenti az utóbbi, hogy időpontról még nem beszélhet. Az Emil-féle revisióról azt mondta a kormány, hogy vele áll vagy bukik s habár ennek a javaslatnak csaknem minden pontja megváltoztatott, nem vonta le a konsequentíát, hanem presszionáló kijelentése dacára is megmaradt kormányának.

Sok ezekhez hasonló dolgok láttára arra jövök, hogy olyan ez a kabinet, mint az „Elpusztíthatlan lóden kabát“, hat ember sem tudja széjjel szakítani. S az alapos berendezkedéséből úgy látom, hogy hasonló a bivalybőr mellényhez, mely annál erősebb, minél tovább viselik.

Ha vannak születik valaki: szerencsétlenség; de a ki behunyja szemét a nap világossága előtt és setéséggel vádolja jehovát, az már szamárság vagy huncfutáság.

Ne hunyjuk hát be szemünket a vakító világosság előtt, hanem vizsgáljuk, hogy a koalícióval mit nyert a haza:

„Egy évtizeden át vakondok munkával aláásták a parlamentarizmust; nemzeti jelszavakkal szilaj indulatra tüzelték a közvéleményt s tajtékzó dühvel legázolták a mérsékletre, az adott viszonyokra s a jövőre utaló komoly hazafiakat; azt lehetett hinni, és azt lehetett követelni, hogy kormányzatok, a nemzeti jelszavak megtestesülését, a nemzeti eszme ragyogó diadalát, a nemzeti jólét hatalmas erő forrását jelenti. Pedig hát épen az ellenkezője lett. Nemzeti jelszavaikat sorra meghazudtolták, a nemzeti eszmét, itthon nemzetiségek előtt,

oda künn a külföld előtt, meghurcolásnak, megaláztatásnak tették ki. Egész multjukat meghazudtolták.“ Olyan megalázó kiegyezést kötöttek Ausztriával, melynél rosszabb nem köttetett 67 óta. Az államvasutak a koalíciós kormány két esztendeje alatt csaknem felmondták a szolgálatot. Ipartörvény javaslatukra a szakértők legnagyobb része kijelentette, hogy a terv éretlen, felületes, gyakorlatiatlan. Adóreformuk épen a legszükségesebb közeposztályt teszi tönkre. A gyárak, vállalatok panaszokkal teljes felirásokban zúgolódnak. Mezőgazdasági törvényükkel sem a birtokosok, sem a munkások nincsenek megelégedve. Mi hát az a jó, amit cselekedtek . . . pedig mindennel dicsekesznek? Említsem e március 15-ikének nemzeti ünnepé avatásával való mai véleményükkel? Ma azt mondja a főaugur, hogy ehhez minden tényező hozzájárulása szükséges. Hát tegnap nem volt szükséges? . . . a régi kormányok alatt meg volt minden tényező? . . . Ma persze szükséges, mert a ki tegnap csupán a függetlenségi párt elnöke volt, az ma Lipótrendes miniszter.

Szóljunk-e az ország tekintélyéről? . . . A régi kormány alatt eljött a hatalmas német császár kiállításunkra; koalíció alatt meg az ötven éves királyi jubileum is csak Sanyaru Vendeles névnappá repült a hatvan éves császári jubileum mellett.

Nem kell-e elszomorodni és szegyenleni a haza bármely polgárának, midőn felszinen uszó vezető testületéről ezeket olvashatja: „A bünök, a mulasztások és hazugságok, melyek két esztendőn át torlódott össze, végzetként nehezdednek a koalícióra. Érzik a bizalmatlanságot felülről s a közundort alulról. Látták a nemzet, hogy tiportak le ide haza mindent és mindenkit,

A munkaképesség forrása.

— A „Bácsmege“ eredeti fárcája. —

Irtá: dr. Benedek István.

Azon áldásos források egyike, melyekből az élet megtartó nedve buzog, kétségtelenül a munka: — a test és lélek önmagát ezáltal táplálja: a hatni és alkotni hivatott embert csemete korában, — miként a szél a vitorlát — a munka hajtja és dagasztja nagygyá növekedése felé: ez az ember tökélyesülésének iskolája; végre a munka az ember alkotó erejének bizonyossága, melynek eredményei magát alkotóját e földön tulélni, s midőn a nagyszerű cselekmények zaja viszhangjában is rég elszállt s a tettekben erős kar és fő már rég elporladozott, ezek a késő ivadékoknak az elmúlt dolgokat elbeszélni és magyarázni képesek.

A hallhatatlanság templomát, mely az emberiség keblében és elméjében épült, ezen kulcs nyitja fel a halandó számára, s egyedül a munka szerzi meg azon tömjént, melylyel az embernek az ő dicsőbbjeinek áldozni szokott.

Ennyi varázserővel bír ezen oly általános, ezen minden embernek ereiben szülemelő képesség: oly véghetetlen sokat zár magában ezen szó munka: azért tehát vizsgáljuk meg titkainak mélyebb aknáit, a mennyire tudományunk gyenge mecse megengedi.

Már az emberi test alkotása azt mutatja, hogy tömegének legnagyobb része arra van rendezve, hogy a munkának eszköze gyanánt szolgáljon, és pedig a mi a legnevezetesebb, az értelem

és szabad akarat bírósága alatt, miután a természet az embert arra utalta, hogy fenntartásának eszközeit ő maga keresse, annál fogva szükséges volt, hogy eszközeinek bírója is ő magá legyen. — A munkaerőt tehát rendelkezésére bocsájta.

És minő erő! A föld gyomrában szunnyadó erőhöz, mely a földet megrázkódtatja, völgyeket tol fel és hegyeket nyel el, hasonlít az ember; miután ő is a síkon bérceket épít, hegláncokat fur át, meredek völgyeket hidal át, folyammedreket ás, a végtelen tengert palotáiban járja be vagy a felhőig érő tornyokat épít, s a földet mértföldekre át aknázza. Az emberi munkának valóban bőven áradó forrása van izmaiban és ereiben, ha hogy alkalmazni tudja és akarja.

De az egyes ember is aránylag bámulatos bizonyosságát adá számtalanszor erejének. Az egyik oroszlányokkal viaskodott, a másik vaskarikákat tépdelt szét, egy harmadik ezer óráig tudott szaladni egyfolytában, hogy mindazokat előszámálnunk ne kelljen, kik a világot testi erejükkel bámulatra ragadták, és ragadják mai napig, ámbátor a legtöbbször hiu fitogtatási műveletekre alkalmazván mértéken tul való erejüket.

És honnan ez óriási munkaképes ereje az egyiknek vagy a másiknak, a midőn a társadalom kitünőbb polcán, hol az ember mint a növény a melegágyban, kellékeinek bőségében növekszik fel, számtalan gyenge, s a szellő parányi fuvallatával is dacolni alig képes emberekkel naponta találkoznak; vajjon egy vak végzet osztogatja-e kérelhetlen kockavetéssel egyiknek az erőt, másiknak a gyengeséget?

Ha ez így volna; akkor az erkölcsi fogal-

mak sorában hiába keresnők azt, amit jelenleg érdemnek nevezünk. De mert az ember erejének csak egy csekély részét köszönheti a végzetnek, vagy a külvilág ösztönzésének, és mivel izmait saját akarata által edzi és acélozza: és ha idegei az erő és rugékonyság hatalmával bírnak, ezen birtokát nagyobb részben önön akaratának köszönheti; azért kell ismernünk, hogy az ember lényege a kül természetnél magasabb erővel van felruházva s az akarat egy isteni szikra, melyet az ember attul kölcsönzött, akinek képmására van alkotva: mert önön valóját fokozhatja és tökélyesítheti, hogy annak útjait és módját megválasztani tudja.

Miután az ember saját fenntartásának eszközeit keresni kénytelen, annál fogva már munkára és munkásságra van utalva, de az életétség törvényei azt tanusítják, hogy az emberi szervezet összhangzatos működése, mit egészségnek nevezünk, csak akkor díszlik, ha az akarat tevékenysége, vagyis a munkásságnak egy bizonyos mértéke járul hozzá.

A munka tehát az életnek szükséges feltétele, az egészségnek nélkülözhetlen kelléke; de mindezen fölül még számtalan gyümölcsöt terem a természet urának, melyet izlelvén, rendeltetésének célját e földön élvezheti — a boldogságot.

Az emberiség legnagyobb része most is, mint minden korban munkássága által kereste és keresi mindennapi kenyerét, szorgalma által szerezte vagyont, s a szerencse kedvezésével bőségre vergődven, gazdaságra és fényre is képes eljutni. A munka és fáradalom árán vásárolunk vadonyt, miként pénzen a portékát, de az anyósokod ter-

a ki multjukra, elveikre, programjukra és becsületükre figyelmeztette őket."

Mindeneket alpjában megfontolva azt suggerálja nekem a láthatatlan energia, hogy ez az átmenet nem egyéb, mint soványító kura a nemzetnek, de hízó kura sokaknak; s aligha nem ez az ő láthatatlan energiájuk.

Hetesy Viktor.

A halas—rigyiczai vasut közgyűlése.

A jánosalmi állomás kibővítése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1908. május 21-én.

A halas—bácsalmás—rigyiczai h. é. vasut részvénytársaság ma tartotta, Latinovits Pál elnöklésével rendes évi közgyűlést.

Elnök megnyitván az ülést, olvastatott a következő igazgatósági jelentés:

1907. évben 114.110 korona 76 fillér tiszta nyereség volt az 1906. évi 99.392 korona 53 fillér nyereséggel szemben.

A halas—rigyiczai vasuton szállított: 1907. évben 210.532 utas, 570.209 métermázsza áru. 1906. évben 195.924 utas, 530.184 mm. áru. A növekedés tehát tetemes volt.

Tiszteletteljesen jelentjük, hogy a mellékelt számadások szerint 1907. évben 114.110 K. 76 fillér tiszta nyereségünk volt az 1906. évi 99.392 K. 53 f. tiszta nyereséggel szemben, vagyis 14.718 K. 23 fillérrel több, mint az előző évben.

Az elmúlt év üzletének alakulását a következőkben ismertetjük:

Vasutunkon szállított:

1907. évben 210.532 utas	57.209 tonna áru
1906. „ 195.924 „	53.184 „ „

A tömegárucikk forgalma az elmúlt évben az előző év forgalmi eredményéhez köpest a következő volt:

	1906.	1907.
	tonna (10 mm.)	
Agyag, föld, homok, kő, kavics...	5.002	1.141
Bor és bormust	3.158	2.500
Épület- és haszonfa	3.209	4.403
Tűzifa	1.862	2.741
Buza	3.096	4.523
Tengeri	2.350	4.148
Zab	9.966	9.840
Ásványiszén	5.425	6.216
Tégla és fedélcserep	6.047	7.227

A bruttó szállítási bevétel 1907. évben 23.932 K-val haladta meg az előző évi hasonló bevételt, mely többlétebből a személyforgalomra 5.636 K, az áruforgalomra pedig 18.296 K esik.

A rendelkezésre álló 114.110 K 76 f tiszta nyereség hovaforrására javasolják, hogy a tartalékalap javadalmazására a tiszta nyereség 0,3%-a, vagyis 342 K 32 f az 1907-ben kisorsolt 21 drb 200 kor. elsőbbs. részvény beváltására 4200 „ — „ 19.345 drb forgalomban levő el-

mészet e fényes ajándéka a cselekvési erő, távol legyen, hogy munka által a szerzemények árába elfogyjon, miként a pénz a vásárolt áruért, hanem inkább a munka tartja meg az erőteltséget, sőt mi több, még gyarapítja is.

A munkás ember dolgozik, míg ereje bírja, s ha munkája nehéz, akkor izmai erejét veszíti, ellankadnak s munkaképtelenek lesznek; azonban a kellő pihenés vissza szerzi erejét, sőt még azon felül a megfeszített erőt a megkívántató pihenés után gyarapodni is tapasztaljuk; mert miként a téltenség az embernek semminemű képességét nem öregbíti, úgy a megfeszítésnek bizonyos foka minkenkor az erőnek gyarapodását eredményezi. A természet ezen törvényénél fogva láttuk, hogy a nehéz munkával foglalkozók többszörösen fölülmulják testi erőben azokat, kik erejüknek némely csekélyebb részét veszik csak igénybe, valamint a testgyakorlat és torna, az ember ezen természeténél fogva gyarapítja izmaink erejét és ügyességét.

Ilyen a különbség az élő és az élettelen erő között. Míg a legjobb acél, melyet a munkás kar forgat, bármilyen lassan, de mindegyre kopik: addig az élő kar erejében egyre gyarapodik, hasonlítván a tündérmesékben előforduló azon erszényhez, melyből, ha birtokosa a pénzt elkölté, egyetlen szavára újra megtelik.

(Vége köv.)

sőbbbségi részvény 1908. július

1-én esedékes szelvényeinek 2,80% osztalékára, az előző évi 2,45%-al szemben darabonként 5 K 60 f., összesen 108.332 „ — „

fordítások, 1.236 K 44 f

pedig az 1908. év számlájára vitessék át. Ezt el is fogadták.

1907. év végéig ki nem sorsolt elsőbbségi részvényeink osztalékátaléka egyenként 21 K 77 f., mely követelés az elsőbbségi részvények következő szelvényeinek mindenkori birtokosát illeti.

Latinovits Pál fölemlíti, hogy a jánosalmi váróterem igen szűk, s így a folyton növekvő személyforgalom igényeinek meg nem felel. De különösen a III. oszt. váróterem befogadóképessége nincs arányban a forgalom nagyságával. Indítványozza, hogy az igazgatóság haladéktalanul tegye meg az intézkedést az állomásépületnek megfelelő kibővítése iránt. Az igazgatóság az indítványt elfogadta.

Ugyancsak Latinovits Pál indítványára elhatározottak, hogy Till Imre és tsa. gőztéglagyárának vasutállomással való egybekapcsolása végett iparvágányt építenek, s ezt lehetőleg októberben átadják a forgalomnak.

Az elhunyt Halm Sándor helyébe — Latinovits Pál indítványára — Vidikovits Balázs madarasi jegyzőt választották az igazgatóságba.

A Déldunavidéki Vasut R. T. közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1908. május 21.

A Déldunavidéki h. é. vasut részvénytársaság ma tartotta XIII. évi közgyűlést, Latinovits Pál ny. főispán elnöklésével.

Elnök megnyitván az ülést, olvastatott az igazgatósági jelentés, mely szerint a baja—zombor—ujvidéki vasutnak a Hegyes—Feketehegy—Palánkai h. é. vasut részvénytársasággal elhatározott egyesülése 1907. december 14-én tartott rendkívüli közgyűlésnek történt bejelentés szerint kormányhatóságilag végleges jóváhagyást nyert és törvényszékiileg bejegyezett, formailag is keresztültelvény, az 1907-iki XIII. üzletév számadásait előterjesztve, jelenti, hogy az egyesített vasutak forgalma a folyó évben is öröndetesen növekedett.

Az 1907. évben kisorsolt 83 drb. elsőbbségi részvények 1908. évi január hó 2-án 16.600 koronával történt beváltása után a tisztelt Közgyűlésnek még rendelkezésére álló 460.425 korona 33 fillér tiszta nyereség felosztására nézve javasolja:

1) 427,171 korona 01 fillér tiszta jövedelemből 0,3%-ot, vagyis 1281 korona 51 fillért a vasut tartalékalapjához csatolják;

2) a forgalomban levő 51,049 drb. elsőbbségi részvénynek 4%-os osztalékára egyenként 8 koronát, összesen tehát 408.392 koronát fordítják;

3) a fennmaradó 50,751 korona 82 fillért pedig az 1908. üzletév számlájára elővezessék.

Az 1907. évre mutató 1-0%-nyi osztalékátaléka vonatkozó igény az 1907. évben kisorsolt részvényekért adandó élvezeti jegyeket ki-tüntetendő.

Az alapszabályok 7. §-ának 5-ik bekezdésében „azonkívül a 2. alatti törzsrészvények 1—6615, helyett 14,491—21,105 és 2. alatti elsőbbségi részvények 1—16,380 helyett 35,348—51,727 új folyószámmal láttatnak el” helyett, tekintettel eme folytatólagos számozást célzó intézkedés végrehajtása körül felmerült nehézségekre — a következők felvételének engedélyezését kérelmezi:

„Azonkívül az 1. alatti részvények B. Z. U., míg a 2. alatti H. F. P. betűjelzéssel láttatnak el és megfelelően cégjegyeztetnek.”

A tartalékalap terhére engedélyezett és igénybe vett hitelek bejelentését tudomásul vették.

Elnöké újból egyhangulag Latinovits Pált, alelnökké ifj. Vojnits István alispánt és Egl József apátot választották meg. — Igazgatósági tagok lettek: Barta Arnold, dr. Fellner Frigyes, Hauke Imre, br. Herzog Mór Lipót, Karácson Gyula, Koczár Zsigmond, dr. Okolicsányi Zoltán, dr. Pfusich Frigyes, Enyedi Béni, Szemző Károly, Schmausz Endre, dr. Sélly Sándor, dr. Schober Béla, Tarczay Dezső, Szendy István, ifj. Vojnits István, dr. Dezsöffy Aurél, br. Herzog Péter, Sztrilich Béla, Kugler Béla, Hipp Dezső, Guttwein Lajos, Darvay Károly, dr. Romy Béla, Falcione Lajos, dr. Fenyő Soma, id. Földiák Vilmos, Liphay István, Minkus Jenő, dr. Pekár Imre, Schwarcz Félix, Tolnai Arnold.

A jelügyelő bizottság tagjai: Latinovits Géza, dr. Mikosevits Kanut, dr. Molnár Károly,

Szekula Gyula, Amberg Fülöp, Ott János és Szigethy Antal.

Az egyes állomások forgalma 1907-ben a következő volt:

Baja: 51,381 személy, 100,203 métermázsza áru; Bulkeszi 14,558 sz. 40,358 mm. á.; Fernbachszállás 1838 személy, semmi áru; Gara 29,218 személy 100,583 métermázsza áru; Gádor 23,026 sz. 70,956 mm. áru; Hódcság 35,692 sz. 200,541 mm. áru; Nendács 2,316 sz. semmi áru; Ofutak 28,077 sz. 50,932 mm. á.; Órszállás 32,340 sz. 120,444 mm. á.; Paripás 27,356 sz. 140,842 mm. á.; Parrag 8,121 sz. 60,125 mm. á.; Petrőcz-Dunagálos 27,566 sz. 50,686 mm. á.; Regőcze 30,035 sz. 30,628 mm. á.; Szépliget 15,448 sz. 50,937 mm. á.; Szilberek 24,443 sz. 120,083 mm. á.; Sztapár 25,261 sz. 40,280 mm. Ujvidék 85,794 sz. 90,576 mm. á.; Vaskut 27,793 sz. 10,615 mm. á.; Zombor 103,056 sz. 70,280 mm. á.; Zombor-Vásártér 14,404 sz. semmi áru; Zsarkovác 5,551 sz. semmi áru; Kishegyes-Feketehegy 15,469 sz. 10,359 mm. áru; Kula 33,459 sz. 90,809 mm. á.; Palánka 63,353 sz. 140,264 mm. á.; Szilbács 10,881 sz. 10,913 mm. á.; Torza 16,248 sz. 90,065 mm. á.; Urszentiván-Pinczéd 13,956 sz. 20,705 mm. á.

Gyilkosság egy kakas miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Gara, 1908. május 25.

Garán e hó 21-én délután 4 órakor a 74 éves özv. Raics Stánkónét borzalmas módon meggyilkolva találták udvarában. Ez a vadállatias tett óriási izgatottságban tartja az egész falut. Tégladarabokkal verték agyon a jó öreg asszonyt, kit jótékony célu adakozásaiért az egész község szeretett és becsült. A vérlázító eset a következőképen történt:

A nevezett napon d. u. 2 órakor az öreg-asszony a közeli szatócsboltba ment kisebb bevásárlásokat tenni. Visszatérve, a konyhában találta szomszédját, a 24 éves Mészáros András garai lakost. Hogy mi vezette őt a házba, azt a jövő fogja kideríteni, mert a jómódu asszonynak takarékkönyvecskéje és néhány száz korona készpénze volt. A férfi felkapta a kézi mángorlót és egy hatalmas ütést mért az asszony fejére, mire Raicsné elkábultan igyekezett az utcára. A kis ajtónál egy újabb ütést kapott, mire összeesett. A férfi azután a közelben fekvő tégladarabokkal a szó szoros értelemben összeroncsolta az asszony fejét. Hogy bestiális tettét betetőzze — saját vallomása szerint — a bekövetkezett halál után még néhány kődarabbal fejbe dobta és össze-vissza rugdosta. Azután, mint aki munkáját jól elvégezte, hazament, befogott és földjére kihajtott, ahol a véres fehérmintáját elásta. Ugy a nyomok, mint pedig a bűnlejek kétségtelenül bizonyították, hogy a vérlázító brutalitással véghez vitt tettet Mészáros András követte el.

A gyilkos tettet a vizsgálat során be is vallotta. Állítása szerint azért követte el, mert az asszony nem akart neki egy kakast adni.

Tiszakálmánfalva kérelme.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1908. május 27-én.

A csajkáskerületi határban, Káty, Alsó- és Felsőkaból szomszédságában elterülő, 24 év előtt telepített Tiszakálmánfalva község évek hosszú során át sanyaltta kedvezőtlen földrajzi fekvéséből származott kulturális és közgazdasági hátrányokat. Nemzetiségi községek közé ékelve, sehogyse tudott oly szabad mozgáshoz jutni, hogy nemzeti politikai és gazdasági törekvéseit a lakosság kívánalmainak megfelelően előbbrevihette volna. Tetőzte a súlyos helyzetet az a tarthatatlan állapot, hogy a folyton növekvő — most 2400 lelket kitevő — lakosságnak csak 2800 holdból álló birtokterülete van.

A község derék jegyzője, Városi Mihály néhány év előtt erőteljes mozgalmat indított a helyzet javításába. Egyes jóindulatu vezetőférfiak támogatásával 3 év előtt két országú vásárt kért a kormánytól. A kérelmet teljesítették, s így a község tetemes jövedelemhez jutott. Később heti-

vásárt kértek, melynek engedélyezésére szintén nagy a kilátás. De ez még mind kevés a bajok gyökeres orvoslására. Nagyszabású, hatalmas terv megvalósítását tűzték ki tehát célul. Elhatározták, hogy a földmivélségi minisztert kérik fogják, hogy a csajkás-féle koronabirtokból — minthogy erre jogos az igényük — neki is juttasson megfelelő területi földet. A vallásügyi minisztert pedig kérik fogják, hogy a kátyi határban levő, ezidőszerint Szalay újvidéki polgármestertől bérelt 300 holdnyi területű termőföldet, mely a vallásügyi alap tulajdona s melynek bérlete 1909-ben jár le, neki adja bérbé.

A küldöttség e hó 27-én érkezett Budapestre s kora reggel megjelent *Pető* Lajosnál, lapunk szerkesztőjénél, aki a képviselőházba vezette a küldötteket, ahol *Lányi* Mór orsz. képviselő kérte meg hogy vezesse őket a földmivélségi és vallásügyi miniszterhez s terjeszse elé kérelmüket. *Lányi* készséggel tett eleget a kérelemnek s legnagyobb szeretetreméltósággal teljesítette földadatát.

Darányi és Apponyi távol lévén, a küldöttséget *Tóth* János és *Mezőssy* Béla államtitkár fogadták. *Lányi* képviselő magas és kitűnően indokolt beszédben terjesztette elő a kérelmet. *Tóth* János államtitkár határozott ígéretet tett, hogy a szerinte jogosult kívánalmat teljesíteni fogja, mert belátja, hogy a kérdéses földbérletnél a tiszakálmánfalviakat illeti az elsőbbség. *Mezőssy* államtitkár a kérelmet olyan természetűnek jelezte, melyet, mielőtt végleges döntés történék beható tanulmány tárgyává kell tenni. A községet egyébként úgy a maga, mind *Darányi* miniszter jóindulatáról biztosította.

A küldöttség ezután megköszönte *Lányi*nak a község érdekében tett fáradozását, majd ebédre ment, melyre *Lányi* Mór és *Pető* Lajost is meghívta.

HIREK.

A képviselőházból.

A 8 óras ülésnek nagy komédiáját tehát végig játszották a parlamenti művészet fölülmulhatatlan bohócai és intrikusai. Az utolsó felvonás kedden játszódtott le. A főrendező, *Justh* Gyula meglehetősen mosolylyal jelentette ki, hogy a sürgősség megszűnt s így visszatérünk a 4 óras ülésekhez. Nagy megkönnyebbülés ez a derék, munkás képviselő uraknak, akik két éven át szakadatlanul, véres verejétkkel, emberfeletti módon dolgoztak a „rongyos“ 6400 koronáért.

Pénteken *Barcsay* Tamás az igazságügyi tárca tárgyalása során okos beszédet tartott a biztosítási ügyekről. Keményen ostromozta az egyes veszedelmes biztosítótársulatok káros üzelmét, visszaéléseit. *Baloghy* Ernő, akinek ez a kérdés szintén politikai vesszőparipája s aki ennek a kérdésnek érdekkörén belül már sine curát is tervezget a maga számára, nagy figyelemmel hallgatta az ifjú szónokot. *Lázár* Pálnak is tetszettek a fejtegetések. Csakhogy ő úgy szeretné a biztosítási ügyet megrefolmálni, hogy azok a képviselők, akik a nép bizalmát eljátszották, mandátumukat 10—15 évre biztosíthatják. Akkor aztán ugrálhatnak a *Nagy* Pálok és a *Király* Jelenicsek.

Hétfőn a honvédelmi, kedden pedig a pénzügyi tárcát tárgyalták. Ez utóbbinál *Eber* Antal tartott figyelemreméltó beszédet. Legjobb barátja, *Lányi* Mór élvezettel hallgatta az okos fejtegetéseket, amelyeknek gyakran helyeselt. *Gyelmis* Gerő, aki az egyik lábával még mindig az alkotmánypárt politikai területén áll, nem tudta, hogy vajjon lelkesedjék-e azon a kegyetlen ütlegeken, amiket *Eber* az osztr.-magyar bankra mért.

Adamovich István egykedvűen nézte a hadonászó Ébert. Őt nem érdekelte az Osztr.-magyar bank ügye. A palánkai pénzügyi helyzet szanalását ennek az intézménynek a mellőzésével is nyélbe lehet ütni. Nem is hallgatta a beszédet, hanem *Rakovszky* Istvánnal és *Szmrecsányi* Györggyel viccelődött.

Körutazás Amerikában.

New-York.

III.

Ha annak a nagy könyvnek, melyet *Vértesi* Károly Jovánovits Leona urhölgynek, a Tulipán Szövetség-Magyar Védőegyesület zombori elnöknőjének, a közmivélségi és hazafias törekvések előmozdítójának ajánlott, minden önmagában véve is önálló fejezetét külön akarnók ismertetni, akkor külön könyvet írhatnánk erről a könyvről. Azért csak a legkiemelkedőbb részletekre fogjuk felhívni az olvasó figyelmét, de kevésből is következtethetünk a könyv egész tartalmára és rendszerére.

Vértesi utazásának sorrendjében írja le, a mit látott, mégis sikerült neki ugy csoportosítania anyagát, hogy az általános dolgokat ott adja elő, ahol azokra legnagyobb szükség és legtöbb hely van s így legjobb hatást ér el velük. Hogy hasonlattal éljünk: úgy tárta elénk amerikai utját, mint egy szindarabot; felvonásokra osztotta az összefüggő anyagot és felvonásokozokban általános dolgokat adott elő.

Mindjárt a könyv első fejezete: „Magyarországi kivándorlók Fiumében“, a legégetőbb szociális kérdésbe világít bele egy szomorú sugárral. Leírja a kivándorlás előkészületeit és a behajózást a Cunard Line angol vállalat hajójára.

„A földközi tengeren.“ Fiumétől Gibraltárig terjedő utat tárgyalja, mely kellemes reminiscenciákat ébreszt *Vértesi*ben, hiszen ő már látta egyik-másik részletet olasz- és spanyolországi utazásai alkalmával. „Az Atlanti tengeren“ már egészen új érzések fogják el. A világóceán végtelen fensége meglepi még az oly gyakorlott utazót is, mint *Vértesi*. A hajón kedves ismeretiséget, néha barátságot is kötnek az utasok, kivált a honfitársak és hogy *Vértesi* itt sem feledkezett meg magyar véreiről, mutatja „Magyarországi kivándorlók a Pannónián“ című fejezete, melyben még az sem kerül ki figyelmét, hogy a sors szeszélyeivel harcba induló magyarok mit esznek a hajón. Teljes étlapot közöl.

Végre megérkezik a hajó New-York alá. „Az első napom Amerikában“ azt mutatja, hogy *Vértesi* mielőtt yenki földre tette volna lábát, már nagyon jól tudta, hogy az idő pénz, mert első napon annyit látott, hogy nemcsak megnézni, de még elolvasni is sok. És csodálatos, hogy a bámulatraméltó, szokatlan óriási méretek sem vesztegették meg látását. A szabadság-szobor, a felhőkarcoló 20—40 emeletes házak, a hangyaboly forgalom, hidak szemlézése közben egy percig sem feledkezett meg az utcai élet megfigyeléséről. Éles látással elleszte a legapróbb mozzanatokot és a legvilágosabb következtetéseket vont a belőlük. Könyvének egyik legérdekesebb része az, mely New-York utcai életét írja le oly biztos kézzel, hogy nem nyerünk ferde, vagy homályos képet, hanem tisztán látjuk a nagy világáros életének forrongását, megismerjük a létért való küzdelem nagy mozgató erőt és megértjük Amerika népének sajtáságos, a mienktől egészen eltűnt gondolkodásmódját.

Más ott a divat, az erkölcs, a szokások, a gondolkodásmód. Még a természet is annyira más, mintha az Ur Amerikát más napon teremtetten volna. És mindezt megismerjük, megértjük, természetesnek találjuk *Vértesi* könyvének olvasása után.

Dr. H. A.

A Bácsmegyei Kör elnöke lemondott.

A Bácsmegyei Kör elnöke, *Latinovits* Pál ny. főispán, aki az egyetnek erőteljes anyagi alapját vetette meg, erről az állásáról lemondott. Lemonadásának az oka ismeretlen előttünk, annyi azonban bizonyos, hogy nem valami kellemes dolog olyan intézménynek az élén állani, mely éveken át egyetlen ülést se tart, s mely a tagok jogos igényeit figyelmen kívül hagyja.

Bankett a tanfelügyelő tiszteletére. *Faragó* János kir. tanfelügyelő a napokban Ó- és Újverbáson volt, ahol az összes iskolákat megvizsgálta. A tantestület ez alkalomból az ő és a vele volt neje tiszteletére bankettet rendezett. Délelőtt pedig ugyancsak az ő tiszteletükre, ifjusági majális volt, melyen valamennyi iskola növendéke és a szülők voltak jelen.

Bácsmegyei középiskolák kormánybiztosai. A kereskedelemügyi miniszter *Bánhegyi* Aladár közp. szolg. beosztott ipari szakiskolai igazgatót az újvidéki, *Ferjessy* László szegedi keresk. és iparkamarai titkárt pedig a zombori felső kereskedelmi iskolához az 1908. évi érettségi vizsgálatra miniszteri biztosi minőségben kiküldötte.

A bácsmegyei jegyzőegylet a f. hó 27-én Újvidéken tartandó választmányi ülése a Fábry-féle szállodában, a közgyűlése pedig a városháza tanácstermében fog lefolyni.

Bajai iskolák államosítása. Az állam és Baja városa közt most folynak a tárgyalások az ottani iskolák államosítása iránt. *Faragó* János kir. tanfelügyelő ez ügyben a következő átiratot intézte Baja város tanácsához: Miután a beszerzett adatok szerint a Katonaváros és Kiscsávoly részére a régi belvárosi iskolaépületben, továbbá a Homokváros részben, a Szentjánoson és a külterületen volna egy-egy új iskola felállítandó s miután tudomásom szerint a város közönsége ezen iskolákat anyagi helyzeténél fogva fel nem állíthatja, a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter urhoz a fentebb jelzett helyeken állami iskolák létesítése iránt előterjesztést tettem. A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter ur ezen előterjesztésemre felhatalmazni méltóztatott, hogy új állami iskolák létesítése iránt a tárgyalásokat a város közönségével megindítsam. Miért is tisztelettel felkérem a tekintetes városi Tanácsot, hogy ezen ügyet legközelebb tárgyalatni méltóztatassék. Azon hozzájárulások, melyek állami népiskolák létesítése alkalmával a kir. kincstár részéről megkivántatnak, a következők: 1) az állami népiskolák állandó és törvényes elhelyezése; 2) a kir. kincstár részére örök használati joggal átengedendő (mi a határozatban is megemlítendő) iskolai épületeknek és tartozékainak állandó jókarban tartása és a nagy szünetekben való alapos kitakarítások, 3) az iskolai helyiségek fűtése, 4) az évi 24 kor. és 30 filléres nyugdíjintézetű járulékok befizetése, 5) a szervezendő gazd. ism. iskola részére a gyakorlati tanítási célokra egy 800—1000 négyszögölnyi nagyságú bekerített földterületnek örök használati joggal való átengedése oly módon, hogy ugy ezen, mint a fentebb jelzett ingatlanokra a kir. kincstár örök használati joga a város minden további megkérdezése nélkül telekkönyvileg is biztosíthatassék. A város közönsége kikötheti, hogy ezen új állami népiskolákhoz a lakosság vallási megoszlásának arányához képest fognak megfelelő vallásu tanítók kineveztetni és hogy a tanulók teljes tandíjmentességet fognak élvezni, tartozik azonban az iskolai könyvtár beszerzése céljából minden tanuló évi 50 fillér beiratási díjat megfizetni.

Tiszába fulladt gyermekek. Moholon a napokban két gyermek a Tiszába fullt. Az egyiknek, a 6 éves Grécski Lyubó holttestét kifogták. A községi elöljáróság a gyermeket orvos által megvizsgáltatta s a gyermekben látható jelenségek, valamint a szülők kihallgatása során felmerült adatok szerint azt állapította meg, hogy a gyermekek szerencsétlensége a szülők vétkes gondatlansága folytán következett be. A vétkes gondatlanság büntényének kiderítése céljából az ottani elöljáróság távirati uton megkereste a zentai kir. járásbírói bünyenyítő osztályát, hogy a bíróság a helyszínére kiszálljon. A büntető bíró kiszállt a vizsgálat foganatosítása céljából. A kisebbik fiút a legszorgosabb kutatás dacára eddig nem találták meg.

Elfogott rablók. Titeli levelezőnk írja: Annak idején jelenttem, hogy 1907. március 16-án dunagárdony-alsókaboli országuton *Ehrenfeld* Ferenc töltésépítési vállalati pénztárost két álarcos fegyveres rabló megtámadta és tőle 7900 koronát elrabolt. Az akkori nyomban megejtett nyomozás eredménytelen maradt. Az újra felvett nyomozás azonban eredményre vezetett. Sikerült ugyanis együttesen nyomozó csendőrk- és rendőröknek a tetteseket Svédits Pál 22 éves és Svédits Sándor 19 éves unokatestvérek, alsókaboli lakosok személyében kideríteni, akiket azonnal letartóztattak.

Szerelemből öngyilkossági kísérlet. Grozsgyánov Radován felsőkaboli templom-szolga, harangozó e hó 20-án este 11 óra után Veszelinovics Koszta ottani postamester háza előtt — mint levelezőnk írja — szerelmi bánatában mellbe lötte magát, minek következtében életveszélyes sérülést szenvedett. Grozsgyánov a postamester 18 éves feletlen, sánta leányát nemrég megszőktette és jelenleg is üldözte. Ez a körülmény sokakban azt a gyanút ébresztette, hogy bűnös kéz akarta az életét kioltani. Azonban a nyomban megejtett rendőri vizsgálat, valamint Szabó Imre újvidéki központi vizsgálóbíró által megejtett bírói vizsgálat is az öngyilkossági kísérletet állapította meg.

A tiszakálmánfalvi rablógyilkosság. A f. é. április hó 11-én meggyilkolt és kirabolt Szekeres István tiszakálmánfalvi egyén tettesének kézrekerítése iránt — mint levelezőnk írja — Szabó Imre a nyomozást f. hó 21-én újra felvette és az összes eddig kihallgatott egyéneket újra kihallgatta. Az eddigi eredmény még titok.

Belefult a Tiszába. Maletin Ráda mozsori lakos f. hó 20-án — mint levelezőnk írja — saját hibája következtében az ottani Tiszaágba belefuladt. A segítségére sietők már csak hulláját húzták ki.

A Ferenc-csatorna r. t. új elnöke. A Ferenc-csatorna r. t. elnökévé, az elhunyt Türr István helyébe Hoitsy Pál orsz. képviselőt, a Vasárnapi Ujság főszerkesztőjét választották meg.

Az érsek Szabadkán. Dr. Városy Gyula kalocsai érsek szerdán este Szabadkára érkezett. Másnap, csütörtökön osztotta ki a bérmlás szentességét. Pénteken Bajmokra utazott.

Házasságok. Dr. Lenke Ernő pozsonyi orvos eljegyezte Rombay Ilonka kisasszonyt, Rombay Dezső földink, az ismert gazdasági író bájos kedvességű és művelt leányát.

Solt Ignác óbecsei posta- és távirótitisz e hó 31-én veszi nőül Guszman Juliska kisasszonyt Temerinben.

Trafikánt Vilmos kereskedő e hó 31-én tartja esküvőjét Deutsch Erzsike kisasszonnyal, Deutsch Máttyás, a bajai „Nemzeti szálló” tulajdonosának szeretetreméltó leányával.

Spitzer Armin bajmoki kereskedő eljegyezte Weisz Margit kisasszonyt Óbecséről.

Felmayer Lipót kecskeméti kereskedő eljegyezte Spitzer Ilonka kisasszonyt Bácsalmásról.

Kertész Jenő szegedi magánhivatalnok június 7-én tartja esküvőjét Herzi Mariska kisasszonnyal, szabadkai zongoraművésznővel.

Farkas szinigazgató és a bajai sajtó. Dr. Farkas Ferenc szabadkai szinigazgató az utóbbi hetekben Baján játszott társulatával. A bajai lapok közül a „Bajai Hírlap” kritikusa igen kedvezőtlenül bírálta a társulat működését. E miatt az igazgató megvonta a laptól a szabadjegyet. A másik helyi lap, a „Bajai Független Hírlap” tudomást szerzett az esetről, Farkas igazgató eljárásában a sajtó megsértését látta s így szolidaritást vállalván laptársával, visszaküldte színházi szabadjegyét. S minthogy Farkas társulata a szomszédos Mohácsra vonult be, valaki beküldte az esetet tárgyaló két bajai lapot a mohácsi Casinónak és az ottani szinpártoló egyesületnek. Erről és az ezzel kapcsolatos egy-nemely érdekes mozzanatról ezeket írja a mohácsi helyi lap:

„Dr. Farkas Ferenc szinigazgató titkárával egyetemben f. hó 18-án Mohácsra járt a Szinpártoló Egyesület vezetőségénél s bejelentette, hogy a társulata Mohácsra f. hó 27-én — szerdán — kezdi meg működését. A szinigazgató egyben intézkedett az előleges színházi jelentés kinyomtatása és kihordása iránt. Az előleges jelentésből megtudjuk, hogy az első előadást Bródy Sándor „A tanítónő” című színművével kezdik. A szinigazgató egyúttal a további négy napra terjedő műsort is bemutatta az egyesület vezetőségének s ez a műsor a következő volna: csütörtökön (ünneppnap) d. u. Náni, este Böregér, pénteken Háló-kocsik ellenőre, szombaton Bálkirálynő, vasárnap d. u. Ezeregyjé (gyermekelőadás), este Tatárjárás kerül színre. A további műsört hétről hétre a szinigazgató az egyesület választmányával egyetértőleg fogja megállapítani. Kötelességünknek tartjuk megemlékezni arról, hogy az egyik bajai lap a lapnak két legutóbbi példányát a nélkül, hogy erre valaki fölkerítte volna, beküldte az egyesület elnökeinek és a Kaszinónak. Ebben a két példányban az illető lap színi referense éppen nem jóindulatú kritikát gyakorol a társulat fölött. Azok, akik tárgyilagosan tudnak gondolkodni, nyomban átlátták, hogy a társulat ellen való hadjáratról van szó, mert különben be nem küldték volna a lapokat, melyeket Mohácsra senkisémet járat. Mégis akadtak egyesek, akiket megingatott előlegezett bizalmukban a „jóindulatú” kritika. Ezeknek magyarázatul megsughatjuk, hogy ez a kisdéd hadjárat szerves összefüggésben van azzal a hadjáratl, melyet az ártatlan és jóra való szin-társulat ellen az egyik szabadkai lap indított még a télen. Az okokat nem firtatjuk, mert kezünkben van Bajának legrégibb és legtekintélyesebb újságja, a „Bajai Közlöny”, melynek színi rovatából a legteljesebb megelégedés árad ki s a szereplőket egytől-egyig megdicséri. Ezek után azt hisszük, nyugodt lélekkel napirendre térhetünk a személyes éli támadások fölött és bizalommal várjuk a szintársulatot, mellyel a mi közönségünk, éppen úgy mint a szabadkai és bajai, kétségkívül teljes mértékben meglesz elégedve.”

Halálos szerencsétlenség Monostorsze-g-nél. A Közép Dunának legvakmerőbb csónakosai a Bezdán és Apatin között levő Monostorszeg községből kerülnek ki. Nincs is annyi áldozata a Dunának egyebűnben, mint ebből a sokac falu-ból. A múlt héten ismét szerencsétlenség származott a gondatlanságból. Három sokác atyafi egy apró jároművön hazafelé igyekezett a Dunán s Apatinból Monostorszegre viz ellenében a part mentén haladván, egyikük se vetett ügyet a Dunának Harcsák nevű részén a parthoz közel horgonyzó s a délnémet hajóstársaság tulajdonát képező uszályra. A ladik nekiment az uszály lánccának és fölborult s utasai befordultak a Dunába. Az uszály matrózai hozzálátak a mentés-hez és sikerült is nekik a három fulladozó ember közül kettőt baj nélkül kimenteni. A harmadik egyén azonban, Asztalos Marin nyomtalanul eltűnt a hullámok között. Holttemét egy hét mulva fogták ki Apatinban, mikor az a magyar folyam-hajózási társaság kikötőhidjába ütközött.

Halálozások. Loász Zsigmond ügyvéd a napokban meghalt Regőczen. Temetése, melyen Baja városa is képviseltette magát impozáns rész-vét mellett folyt le. A derék öreg ur elhunytá széles körökben mély részvétet kelt.

Abraham Herman az apatini neves Ábrahám-cég megalapítója, hosszú és kínos szenvedés után f. hó 22-én délután meghalt 76 éves korában. Az apatini izraelita hitközség egyik legkiválóbb tagját vesztette el benne, ki nagy áldozattal járult az izr. intézmények fenntartásához. Temetése f. hó 24-én délelőtt nagy, általános részvétellel ment végbe. Özvegye és 5 gyermeke, számos unokája siratja e nemes férfiú elhunytát.

Lövöldözés az utcán. Alsókablon e hó 18-án este — mint levelezőnk írja — Svedits Mika Gyurgyev Ráda siketnéma legénynyel ösz-szeveszett, mire előbbi utóbbinak egy forgópisz-tolylyal karját átlőtte.

Cservenka a szabadka—palánkai vasut-ért. Cservenka község a palánka—szabadkai vasut céljaira 80.000 koronát szavazott meg. Ezt az összeget, melyet Lelbach Péter nagybirtokos 4 $\frac{1}{2}$ % mellett ad kölcsön a községnek, a napokban folyósítja a képviselőtestület.

A szabadkai Petőfi-asztaltársaság a napokban megtartott közgyűlésén a tisztikar és a választmány a következőleg választott meg: Elnök Kelemen János, alelnök Hubay Dezső és Antunovics János, titkár dr. Rengyel János, jegyző Sigmond Antal, pénztáros Vojnics Zélics József, ügyész dr. Veréb Gyula, háznagy Juhász Antal, ellenőrök Antunovics Albert és Koller József. Vá-lasztmány: Lachner János, Takács István, Oláh Ágoston, Ilgenn János, dr. Vukov Ferenc, Pusztai Béla, Koch Ferenc, Fábián Ignác, Vadász Árpád, Solyom Miklós, Matkovics Lázár, Vukov Tamás, Dinzer Lajos, Kis János, Piller Károly, Sztantity György, Biliczky István, Langer József, Bacslia István, Sami László. Pótválasztmány: Schreiber Dávid, Bedy Benő, Evetovics Miklós, Gaál János, Polyákovics Benő, Titz József, Treiber János, Csaplár Gyula.

Tolvaj kokott. Sterbik Erzsébet adai ille-tőségű leány, aki Szabadkán árulta a szerelmet az Aranyosi-féle üzletben, szerdán mozi-estélyre készült s egyik társnőjétől kölcsön kért 1 arany karcsatot, arany nyakláncot, egy pár arany fülbe-valót, egy selyembluzt s egy kalapot. Mikor vége volt a mozi-estélynek, meggondolta magát bérkoc-sit fogadott s áthajtatott Zentára a Bindischné üzletébe, ahol olyan édes a fiataloknak a fekete kávé. A leány azonban nem sokáig gyönyörködött az elhozott arany ékszerekben. mert a szabadkai rendőrbiztos még az nap éjjel utána jött Zentára s letartóztatta az ékszeres pillangót.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a *Csátalfai Kath. Gazda Kör*, az *I. Szilbereki Jeterkedők és Iparosok Egyesület* és a *Ladasi Dalegyelet* alapszabályait.

A Dmke szabadkai ipari szakosztályá-nak megalakulását előkészítő bizottság vasárnap tartotta meg Podmaniczky Endre báró elnöklete alatt ülését a szabadkai nemzeti kaszinó disz-termben. Az elnök báró rövid szavakkal is mertette az értekezlet célját s felhívta Aczél Henrik titkárt, terjeszse elő jelentését a szakosz-tály megalakítása ügyében eddig tett lépésekről s a jegyzőkönyv vezetésével megbizta dr. Szeifert Ernőt. A titkár jelentése után szóltak a megalakulás ügyéhez: Toncs Gusztáv, Reizner Lajos dr. Vajda felsőleányiskolai igazgató, Pásztory Endre dr., Krizse József dr., Dugovics Imre. A felszólalások után kimondatott, hogy a megalakuló gyűlés május 31-én délelőtt 11 órakor a nemzeti kaszinó disztermben lesz, melyen az igazgató tanácsot megválaszsják. Elhatározottat még, hogy a szakosztály emlékalbumát augusztus hó folyamán adja ki. Ezen album a szakelőadók munkáiban a szabadkai ipari szakosztály prog-ramját s a program megvalósítására szükséges eszközöknek ismertetését foglalná magában. Az értekezlet végül köszönetet szavaz Podmaniczky Endre bárónak az ügy érdekében kifejtett buzgó-ságáért s az értekezlet vezetéséért.

A csantavér—péterrévei vasut. A kereske-delmi miniszter újabb 1 évre előmunkálati enge-délyt adott Matkovich Béla temerini földbirto-kosnak a m. kir. államvasutak *Csantavér* állomá-sából kiágazólag Csantavér község érintésével a bács-bodrog vármegyei h. é. vasutak *Péterrévei* állomásáig vezetendő keskenyvágányu gőzmoz-donyu helyi érdekű vasutvonalra.

Egy volt képviselő elmebetegsége. Czedler János zombori tüzoltóparancsnok, volt orsz. képviselő megőrült Szabadkán, az ottani elme-gyógyintézetbe szállították.

Baja város közgyűlése. Baja város tör-vényhatóságának közgyűlésén *Ambrozovich* Lajos főispán szép beszédben emlékezett meg *Türr* tábornokról, Baja város szülőfőteréről, melynek ha-tása alatt elhatározta a közgyűlés, hogy Baján *Türr* Istvánnak szobrot emel. Ezután *Ambrozovich* főispán két földmivessmunkásnak ünnepiesen átadta a földmivelésügyi miniszter által adományozott 100—100 korona jutalmát. A közgyűlés Szeged várossal egyértelműleg, feliratot intéz az ország-gyűléshez a város részére olcsó kamatoztatású kölcsönért. — Az irodaigazgató állásra megvá-lasztották *Máder* Alajost. *Hegedüs* polgármesterről, aki a bajai kereskedelmi és iparbank igazgatósági tagja, szavazattöbbséggel megállapította a közgyü-lés, hogy állása nem összeférhetetlen.

A Bács-Bodrogvármegyei Történelmi Társulat megalapításának negyedszázados évfor-dulója alkalmából május 31-én, délelőtt 10 órakor, Zomborban, a vármegyei tanácsstermben emlék-ünnepet ül. Ez ünneplő gyűlésre a társulat tisz-teletbeli, alapító, pártoló és működő tagjait, a ro-kon egyesületek, a törvényhatóságok és intézetek képviselőit, valamint az érdeklődő közönséget meghívják. Az ünnep sorrendje: 1. Ünnepi beszéd. Mondja *Kozma* László, elnök. 2. A társulat 25 éves története. Főolvasza *Trencsény* Károly, titkár. 3. Vármegyénk 1790-diki representationa. Főol-vasza *Ricz* Soma, működő tag. 4. A társulat museumának bemutatása *Gubitz* Kálmán, muzeum-őr által.

Tisztviselőválasztás Mélykuton. Mélyku-ton e hó 26-án aljegyzővé *Friedl* Gyulát, segéd-jegyzővé *Berkes* Jánost választották meg.

A bajai kath. legényegylet május 31-én majálist rendez, mely változatos programmal fog lefolyni.

Az ujjvidéki izr. iskolaszék a dr. *Hübinyi* Károly-féle ösztöndíjat — mint nekünk írják — *Csernyei* Mór tanítónak adományozta, kit ezen ösztöndíjjal való jutalmazásra legérdemesebbnak tartott.

Gyujtogatás. A múlt kedden *Szimity* Száva, nádalfai napszámos házában tűz ütött ki, amely teljesen elhamvasztotta azt. A megindított nyomozás kiderítette, hogy a házat tulajdonosa gyujtotta fel és ebben *Sztanimirov* Láva és *Jesanszki* Vana segédkezett neki. A gyujtogatókat letartóztatták.

Megőrült tisztviselő. Zentáról jelentik a következő megrendítő esetet: A zentai kir. járás-bíróóság egyik igen derék, szorgalmas tisztviselője: Elek Tihamér napokkal ezelőtt megőrült. A meg-döbbszentő hirt eleinte hihetetlennek tartotta a köz-zönség, majd később sajnálattal fogadta; iránta és családja iránt vározzerte nagy a részvét. Elek Tihamér néhány év óta idegbajban szenved. Megviselt idegeinek gyógyítására az orvosok für-dőt ajánlottak. A tavalyi fürdőzés után a szor-galmas tisztviselő nyugodtabb, egészségesebb lett. Az idei szabadságát július havában akarta kivenni, hogy akkor idegbajára fürdőzés útján alapos orvoslást szerezzen. Ő ismerte a baját, de nem kért szabadságot, mert tartott attól, hogy munkáját egy másik tisztviselő nem végezné oly lelkiismeretesen, mint ő, hanem a szabadság ki-vételére július havát vélte legalkalmasabbnak, mivel az aratási hóban megcsappan az ügymenet. Addig is azonban, míg a fürdőzést megkezdete volna, házilag kezelte magát s idegbajára — figyelmen kívül hagyva az orvosok tanácsát — hideg tust használt. Napokkal ezelőtt, midőn elméje elborulni kezdett, ismerőseinek elmondotta, hogy ő teljesen egészséges lett, amit a hideg fürdőnek köszönhet és fixaideája volt, hogy hideggyógyvizintézetet állít fel. Családja iránt — akiket rajongásig szeretett — még borult elmé-vel is a legpéldásabb tisztelettel, szeretettel ra-gaszkodott. Reggel aztán ősz édes atya felvitte Budapestre a tébolydába, hogy orvosi kezelés alá adja. A szerencsétlen fiatalember mindössze 32—33 éves s 10 év óta kinevezett kir. járás-bíróási irnok.

Mandits Milos átadása. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy Mandits Milos, többszörösen büntetett, közveszélyes egyént, aki gyilkossági kísérletet követett el egy csendőrön és rablógyilkosság gyanúja alatt áll, Szerbiában letartóztatták. A gyilkost e hó 20-án adta át a szerb rendőrség Nikowitz Emil, j. rendőrfelügyelőnek, aki őt az újvidéki kir. ügyészséghez szállította.

Öngyilkos iparossegéd. Korel Ferenc kuzorai asztalossegéd a napokban Overbászton föl akasztotta magát.

A cservenkai takarékp. és hitelbank r. t. a napokban alakult meg. Elnökké *Borovszky* Ferenc jegyzőt, igazgatóvá *Heinc* Lajost választották meg.

Uj cégek. Bácsme gyében újban eme cégek létesültek:

Jossuthfalva, Friedmár Mór utóda Steiner Ede vegyeskereskedő.

Zenta, ifj. Heilbrun Ignác gabonakereskedő. (A cég örökösödés útján özv. Heilbrun Ignácné sz. Weinberger Saroltára szállott.)

Jánoshalma, Rubinfeld Ödön vegyeskereskedő.

Gara, Fischer Sándorné szül. Schöffner Etele kiskereskedő.

Ada, Deutsch P. és tsa kalap- és készruha-kereskedők.

A D. M. K. E. újvidéki fiókjának közgyűlése. A Dmke újvidéki fiókja, mely 1904-ben alakult meg, évek óta kitartó munkásságot folytat a magyarság érdekében. Újvidéken 3 könyvtárt létesített s évi 800 korona kiadással fejleszti, népkönyvtárakat létesített Zsablyán (500 korona értékben) Mozsoron, Sajkáslakon és Alsókabolon, ugyane helyeken a magyar iskolákat iskolai könyvtárakkal látta el s számukra az *Én Ujságom* című lapot ingyen járattja sok példányban. Szlavoniában 3 könyvtárt létesített s 4 helyre küldi az *Én Ujságomat*. Az Újvidéken tanuló szlavonai tanulók számára állami internátust eszközölt ki s a vonattal bejárók számára, már szeptemberben megnyílik a Napközi Otthon, melynek költségeire a fiók 200 koronát szavazott meg. A fiók legközelebb vetítő gépet szerez be s az ősszel megkezdji a csajkáskerületben a szétszórt magyarság művelésére népies előadásait. Így az újvidéki fiók, mely ez évben már 4000 koronát fordít kulturális célokra, nagy sikerrel működik a határszálen nemes feladatainak mevalósításán.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara május 29-én (pénteken) délután 2 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tar. A tárgysorozat ez:

A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

Elnöki jelentések: A *bajai ipartestület ipari szakosztálya* államsegélyéről. (Keresk. miniszteri leirat 27150/1908. sz.)

A Duna-Száva csatorna és az Adria felé vezetendő vízi út kérdéséről.

Györy János *zentai* kosárfonó államsegélyéről.

Özv. Nyári Pálné *bezdáni* háziipari vállalkozó államsegélyéről.

A szegedi kenderfonógyár részére adott állami kedvezményekről.

A *bajai gyapjúfonó- és szövőgyár* részére adott állami kedvezményekről.

Utry Lajos *bajai* asztalosmester államsegélyéről.

Puhálák József *bácskai* ostorkészítő államsegélyéről.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottságának 500/1908. sz. átirata az *ada-padéi kompvámszedése* ügyében.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottságának 11.604/1908. számú átirata az *öbesei ipartestületi alapszabályok* módosítása tárgyában.

A Tulipán Szövetség — Magyar Védő Egyesület Budapesten, május 24-én tartotta meg gr. Batthiány Lajos elnöklele alatt a Főherceg Sándor-utcai régi országház nagy üléstermében a száznál jóval több tag által látogatott évi rendes közgyűlést, melyen az évi jelentést Dobieczy Sándor ügyvivő-tanácsos adta elő. Ennek a szakavatottan összeállított jelentésnek az elhangzása

és tudomásul vétele után *Vértesi* Károly, a zombori egyesület elnöke, mint itteni igazgatósági tag, a következő figyelemmel meghallgatott indítványt tette:

„Az, aki magyar védő egyesületi ügyben élő szóval buzdított, írásban oktatott, és szorgalmasan működő egyesületi tag, az bizonyos lelki gyönyörűséggel hallgathatta végig az igen tisztelt ügyvivő-tanácsosnak: Dobieczy Sándor urnak az évi jelentését, mely hangzatos szövegek helyett meggyőző érveket tartalmaz, vonzó és tiszító példákat mutat fel, szóval, oktat, buzdít és meggyőz.

Indítványozom azért, hogy ez a klasszikusan szép évi jelentés, melyet a közgyűlés lelkesen és örvendetesen vón tudomásul, ne csupán csak a jegyzőkönyvhöz csatoltassék, hanem több ezer példányban kinyomassék, az „Iparvédelem“ című egyesületi lapunkhoz mellékletként adassék, a vidéki testvér egyesületeknek többes számmal megküldessék.

Indok. Aki a magyar védő egyesületi ügy buzgó apostola lett, annak a tüzes nyelvű szava hangozzék most, pünkösdi táján, mikor a lelkek fogékonyabbak az ige befogadására, széltében-hosszában az országnak, hogy minél többen megterjenek és a táborunkba jöjjenek.

A nagy figyelemmel végighallgatott és zajos tetszésnyilvánítással befejezett beszéd után a közgyűlés az indítványt egész terjedelemben és egyhangulag elfogadta s az elnök azt határozatra emelte.

Nobody az senki, és mégis. A mindentudó, mindenre képes detektívzenesi fogalma, az a Nobody, amelynek kalandjait egy jőnévű és nagytudású német író, Kraft Róbert írta meg és amely elsőrangú magyar írók fordításában most jelenik meg magyarul.

Amióta Conan Doyle nyomozni küldte az ő Holmesét, azóta a realiztikus irány, a veristairódalom meg lett termékenyítve és megszületett az újfajta bűnügyi regény.

A szórakozásból olvasó nem akar mást olvasni és mert az olcsót is keresi az izgalmas mellett, ez az újfajta bűnügyi regény hamarosan a ponyvába került, fércmunkák követték egymást és rengeteg azon kiadások száma, amelyek a régi Tatár Péter és hasonló Bucszánszky-féle ponyvánál is jóval alábbvalók.

Valósággal jóleső érzés fogja el az embert, ha ezen a téren tisztességest és jót talál. Mert a Nobody az a Sherlock Holmesnél is nagyobb kutatózenesi, történetei kalandosak, izgatók, de sohasem sülyednek le az irodalmi színvonal alá.

Nobody bejárja az egész világot, belenéz és betekintést enged az orosz nihilisták, az amerikai anarkisták titkaiba, belevilágít az egész világ bűnözőinek életébe, de néprajzi szempontból is érdekes munkát nyújt, mely e mellett tanulságos és könnyed stílusánál fogva mulatságos is. Végül olcsó. Egy füzet ára 30 fillér. És minden füzet egy teljes bűnügyi regényt képes.

Kétségtelen, hogy Nobody mellett a ponyva-irodalom most már nem fog érvényesülhetni.

Dicséretet érdemel még a mű kiadója, Vass József, a ki anyagi áldozatot nem kímélve, létrehozta a munka magyar kiadását.

Levél egy nőszüendő barátomhoz.

Kedves testvér!

Azt írod, hogy szerelmes vagy. Szeretsz egy leányt, aki szép, mint egy angyal, szelid mint a galamb és okos, mint amilyen okos egy leány csak lehet, s emellett, ha nem is dúsgazdag, de jómódu. Igaz! Ezeket kívül, még olyan művelt is, mint a mennyit a mai társadalmi állapot megkíván. Szép tulajdonságok! Összpontosulva egy személyben! El is akarod venni. S azt írod, hogy el is menne hozzád, mert viszont szeret annyira, hogy majd meghal érted. Csak az a baj, hogy még fiatal, hogy környezete nem akar beleegyezni, egybekeléstekbe, s különösen az anyja ellenzi ezt a házasságot. A leány pedig azt mondja, hogy az anyja beleegyezése nélkül nem megy férjhez. Inkább szenved, tűr és vár, s e mellett remél. Remél?! De mit?! Azt, hogy idővel anyja, beleegyezését ki fogja küzdeni?! Vagy azt, hogy

majd kiábrándul belőled, s egy jobb partiet is csinálhat?! — Ki tudja, mit remél! Ki tudja, szenved-e, s kell-e neki tűrnie; ki tudja mit vár, s szeret-e téged?! Hogy fiatal, az azt hiszem egyike a legfontosabb kelléknek, a legkitűnőbbike a tulajdonságoknak. Hiszen addig szép az élet, míg fiatalok vagyunk. De eddig is mióta csak az emberiség történettel bír, s azt meg is irták, — úgy tudjuk — hogy a nők mindig fiatalon szoktak férjhez menni, nem pedig, mikor megöregedtek. Szeret! De mert az anyja nem akarja, hogy szeressen, vagy hozzád menjen, hát nem megy. S ilyen formán nem is szeret; mert barátom, aki szeret, azt sem az anyja, sem az apja, sem senkije vissza nem tartoztathatja a férjhezmeneteltől. A szív érzelmeit elnyomni nem lehet. Olyan az, mint a dinamit: minél erősebb, hatalmasabb az ellenállás, annál nagyobb, annál fokozottabb a robbanó erő. Én nekem úgy tűnik az a leány, mintha téged csak hitegetne, sakkban tartani akarna mostohább időkre. Akkorára, mikorára a bájok hervadásnak indulnak, az évek számai megsaporodnak, s már-már elviselhetetlenné is válnak a leány főre; (mert szörnyűséges egy gondolat is vén leánynak lenni) amikorra a reményvirágok is elfonnyadnak, ha már minden kilátás elveszett egy náladnál jobb partie megkaparintására. Lehet, hogy azután hozzád megy. S ha együtt lesztek, vagy lennétek úgy ketten, — tudom — sirva borulna nyakadba, zokogva ölelné át és könnyek között panasználá el szenvedéseit, amelyeket érted szenvedett, amelyeket szerető, mélyen érző szívének köszönhet. Mert a nő mindenre képes. Olyan drámai jeleneteket tud rögtönözni, ha érdeke úgy kívánja, hogy Schakespeare fantáziája, drámai alkotó ereje egy eltörpül mellette, mint a sugármagas fenyő mellett a guguló erdei cserje. Majd mossák kezüket akkor a jó szülők is. Hogyhát ők nem akartak leányuk boldogsága elé vágni, de tégedet még nem ismertek. Most azonban már bebizonyosodott, hogy igazán szereltek egymást, hogy derék gyerekek vagy, (mert majomtól tétetted magad), tehát nyugodtan bocsátják a házasság vizére leányuk életének hajóját, hiszen jól kiismert, megbízható kormányosa, evezője leend. Így tennének ők. De nem tesznek, mert te akkorára már boldog házas ember leendesz, s velük minden összeköttetésed megszakad, mint a selemheryő a gubóval, ha belőle lepke alakjában kiszabadult. Ezt feltételezem rólad, mint okos, ügyes fiatalemberről. Csak nem hagyod magadat becsapatni; idő előtt papucskormány alá hajtani fejedet, mint a majom a nyiratkozás alá. S azt hiszem — bármily szerelmes vagy is — nem vagy annyira elvakult, hogy meg ne lásd ennek a leánynak csalafintaságát. Hagyd ott! Aki az anyját elválaszthatatlanul szereti, az maradjon az édes anyjával. (Vége köv.)

Bácskai karcos.

A szabadka—bajai szintársulat igazgatója, dr. *Farkas* Ferenc megvonta a Bajai Hirlaptól a szabadjegyet, mert kedvezőtlen bírálót irt róla.

Azért mert valaki *Farkas*, nem okvetlen szükséges, hogy éppen az újságírókat *marja meg*

*

Kepes Tibor, a hirhedt „Menykü“ című lap szerkesztője ellen becsületsértés miatt pört indított *Mészáros* Béla káplán. Kepes a napokban áttért a kath. hitre, s hozzá nyilatkozatban bocsánatot kér eddigi tévelygéseiről.

Béla káplán ügyes *mészáros*-nak bizonyult, amennyiben alaposan leterítette a „vad“-at.

*

A fogadáson elszótt lovak. *Balla* Jenő topolyai kereskedő két szép lóban fogadott *Lebach* Gyula nagybirtokossal, hogy a megjelölt utszakaszt gyorsabban teszi meg, mint *Lebach*. A fogadást *Balla* elvesztette.

Maga az eset a vesztesre nézve egy igen szomorú *ballada*.

*

A magyar nyelv tanítása. A napokban Budapesten, a József téri „Rózsabokor“-című vendéglőben együtt vacsoráltak *Vértesi* Károly, a híres világljáró, dr. *Sziklay* János, a Pázmáneum-egylet eszes főtitkára, *Fekete* Gyula, a Salon Újság ügyes másodszerkesztője és *Pető* Lajos, a Bácsme gyé szerkesztője. Többi közt a magyar nyelv direkt tanítási módszeréről is esett a szó.

Hogy ez a módszer milyen eredménnyel jár, azt a következő tréfás esettel ismertette ötletes előadásában dr. Sziklay János:

Két lengyel zsidónak nagy szüksége volt a magyar nyelvre. Elhatározták, hogy azt elsajátítsák. — Hogy ez minél könnyebben és minél előbb történhessék meg, kizárólag a szótárt vették segítségül. Egy év múlva találkoztak a két zsidó. Az egyik megszólítja a másikat:

— Hogy találsz te meg magadat? (Wie findest du dich?)

— *Birtok.* (Guth) — válaszol a másik.

— És te hogy találsz meg magadat? — kérdi az utóbbi.

— *Csata.* (Schlacht) — mondja az előbbi.

KÖZGAZDASÁG.

Műhalasztó Palánkán. Palánkáról jelentik, hogy ott műhalasztó létesítésén fáradoznak Fritz Pál és társai, a palánkai halászlé jog bérleti, ami — ha sikerül — nem csak az itteni halászlét fogja fellendíteni, hanem a fogyasztó közönségnek érdekeit is nagy mértékben szolgálja. Ezen halasztó révén Palánka jelentékeny halas piacához jut s képes lesz friss dunai halakat tilalmi időben is szállítani. Mindezeknél fogva közérdeket képez eme mű halasztó létesítése, mely azonban céljának tökéletesen megfelelni csak úgy lesz képes, ha idővel több helyütt mélyítve is lesz, úgy hogy a benne elhelyezendő halak a nyári hőség ellen védelmet is találhassanak. Ilyen halasztó a külföldön már számtalan van, de Magyarországon is sok egzisztál, ideje tehát, hogy a mi vidékünk is immár rendelkezék azzal.

Mezőgazdasági tanfolyam néptanítók és gazdasági szaktanítók számára. A földmívelésügyi miniszter a gazdasági ismételőiskolák vezetésére hivatott néptanítók, illetve szaktanítók gazdasági kiképzésére július 20-tól bezárólag augusztus 14-ig a múlt évhez hasonlóan 20 néptanító részére négyhetes mezőgazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamra felveendő minden egyes néptanító, illetve szaktanítónak egyszáz korona átalányban részesül, mely összegből negyven korona ellátási díj levonásával harminc koronát jelentkezésre, ugyanannyit a tanfolyam befejezése után fizetnek ki. A tanfolyamra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még nem vettek részt. A tanfolyamra felvesettni kívánó egyének a tanfelügyelőnél tartoznak kellő időben jelentkezni. A kir. tanfelügyelő a folyamodók névsorát a vallás és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti föl, a felvesetést pedig a vallás és közoktatásügyi miniszter kijelölése alapján fog történni.

Bortermelő Németország. Az elmúlt év nyarán szőlészeti tanulmányutat rendezett a „Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete“ Németország fontosabb borvidékeibe és a tanulmányuton tett megfigyeléseit és tapasztalatait rögzíti meg dr. Drucker Jenő, egyesületi igazgató abban a föltűt tanulságos és érdekesebb könyvben, a mely most jelent meg, és a melyet különösen azok figyelmébe ajánlunk, akik Németországnak a bortermelés és borkezelés terén elfoglalt előkelő állásáról meggyőződést akarnak szerezni. A könyv főbb fejezetei ezek: Németország borászatainak jelentősége. Általános megjegyzések (szőlőmívelés, borkezelés, fogyasztás és értékesítés). A tanulmányút leírása. Független (Belgium üvegházi szőlőtermelése, a mayschossi pincszöveket alapszabályai). A könyv ára 2.50 kor., kapható az említett egyesületnél (Budapest, IX. Köztelek.)

Szerkesztői üzenetek.

W. B-t. Most van elintézés alatt.

D. V., Baja. Köszönjük; de már elkészt vele.

A. L., Baja. A Berger-kávéházban hátrahagyott üzenetet tolmácsolták szerkesztőnknek. Rossz néven veszi, hogy elutazása előtt lakásán föl nem kereste. A többi izben személyesen kifejezett kérelmet kérjük teljesíteni.

I. F., Sajkáslak. A napokban válaszolunk. Azok, akikre ily esetben számítunk, kedden nem voltak a képviselőházban. A csütörtöki ünnep miatt péntek—szombat előtt aligha lesznek itt. Egyébként más irányban is intézkedünk.

G. M., Versegh. Ha 1 egész esztendőre vette ki, akkor természetesen az egész évi bért negyedenként le kell fizetnie. Jogában áll azonban a lakást albérletbe adni. A termés az öné, ami természetes is, mert hiszen a lakás is az öné, akár lakja, akár nem.

W. S., Zenta. Sajtóhibából eredt; ami különben a közleményből ki is tűnik.

St. D-s. Nekünk nem a felekezeti harc szítása, hanem a vallásos béke és az egyes társadalmi osztályok közt fennálló egyetértés ápolása a feladatunk, s így az önéhez hasonló irányú cikkeknél, legyen az bár mesteri tollal megírva, helyet nem adhatunk.

„A társadalmi félszesegek mártírja.“ Hogy veszedelmes-e egy fiatal leányra, ha egy csinos, elegáns, művelt fiatalemberrel egyedül van a szobában? Ha a fiatalembernek nincsen ragályos betegsége, akkor nem veszedelmes.

G. T., Óbecse. Köszönjük.

K. A. Temerin. Leadjuk, csak hogy valamivel rövidebbre méltóztassék szabni.

S. B. Ujvidék. Már e hó 1-én nyert elintézés.

F. I. Ujvidék. Köszönjük. Gyakoribb értesítéseit szívesen vennék.

A. G.-né. Margitsziget. Intézkedünk.

A bácsalmási járás főszoigabirájától.

2190. szám.

1908.

Pályázati hirdetmény.

Jánoshalma községben ujonnan szervezett községi **végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtoókat, hogy kérvényeiket hivatalomhoz folyó évi **junius hó 14-ig** nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása 800 korona törzsfizetés és 20% részesedési jutalék.

A községi végrehajtó a jegyzői irodai teendőkben is köteles segídeni.

Bácsalmás, 1908. évi május hó 24-én.

Koller Oszkár,
főszoigabiró.

845/kig. 908. sz.

Árverési hirdetmény.

Sajkáslak község előljárósága ezen község határára kiterjedő **vadászati jogát** az 1883. évi XX. t-c. értelmében 1908. évi augusztus hó 1-től 1914. évi július 31-ig terjedő hat évre 1908. évi **junius 10-én** d. u. 2 órakor a község ház tanácsstermében megtartandó nyilvános árverés útján bérbe adja.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Sajkáslak 1908. május 24-én.

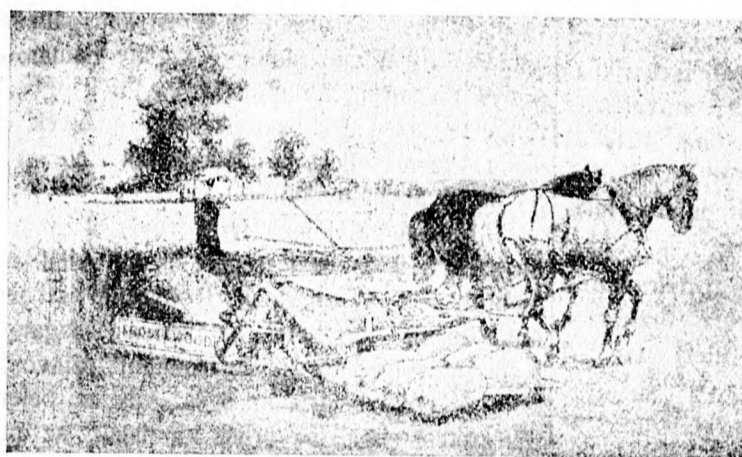
Ivencz Frigyes s. k. Petrovits Száva s. k.
jegyző. 2-1 bíró.

Ujsóvén eladó remekül berendezett motoros hengermalom.

Ajánlatok „Motormalom“ címen Ujsóvéra küldendők.

Ügynökök díjaztatnak. 10—1

Schmidt Márton Fiai gépgyáros-cég Baja.

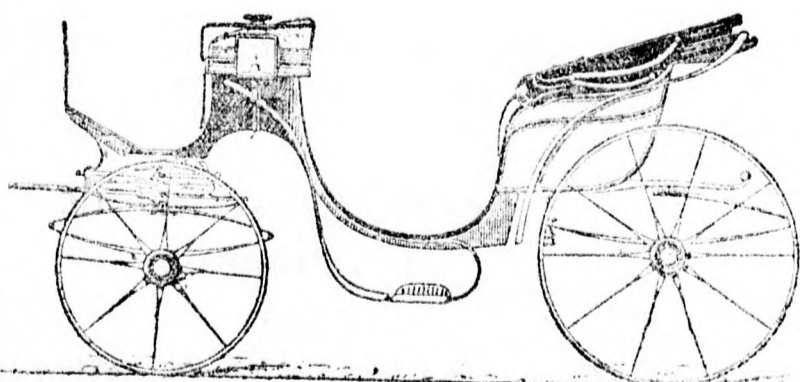

Gazdasági gépek szakszerű javítása jutányosan és gyorsan végeztetnek. 6—1

Ajánlanak a Délvidéki közgazdasági bank képviselőjében világhírű canadai **Frost Wood kéveköto, arató és marokrakó gépeket** teljes szavatosság, olcsó ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Továbbá saját gyártmányu kézfogással állitható **kapáló gépeket, borsajtókat, szállózuzókat** elismert szerkezet és kivitelben.

Nagy raktár cséplőgép, lokomobil és egyéb alkatrészekben. 6—1

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi **országos kiállításon** ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá **gummi kerekeimet.** Állatorvosi főiskolában a különösen ajánlom saját gyártmányu

Mindezek előrebocsátása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek. — Átalakításokat jutányosan készítek. — Képes árjegyzék ingyen.

BIHARI J. kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Felhívás

részvény jegyzésre
az Apatini Villamtelep Részvénytársaság
részvényeire.

Az Apatini Villamtelep Részvény-Társaság
tervezete.

A társaság célul tűzte ki, Apatin köz-
ségét és ipartelepeit, esetleg környékét
villamos világitással ellátni és villamos erőt
ipari és más célokra szolgáltatni.

Ezen terv kivételére a községgel kö-
tött szerződés értelmében alulírott alapítók
50 évre kizárólagos jogot nyertek. Köz-
érdek lévén, hogy ezen munkálatok létesíté-
séhez mindenki hozzájárulhasson, el-
határoztuk ezen telepet részvénytársaság
alapján létesíteni. Tekintve, hogy ezen
telep alakulása iránt nagy az érdeklődés,
tekintve továbbá, hogy teljesen megbízható
összeírások szerint már az építés alkalmá-
val lesz kb. 2700 láng magánvilágitásra,
100 lámpa pedig közvilágitásra berendezve
és kb. 90 lóerejű motor elhelyezhető —
melyek minden valószínűség szerint rövid
időn belül megkészszerződnek —; nem-
különbön figyelembe véve Apatin közgazda-
sági viszonyait, hogy t. i. jelentékeny szá-
mban vannak már és keletkeznek ipartelepek,
melyeknek ily olcsó és kényelmes erőre
szükségük van, már most megállapítható,
hogy ezen telep igen becses szolgáltatásokat
fog tenni ezen község közgazdasági fejlő-
désének, míg másfelől határozottan jöve-
delmezőnek ígérkezik.

A társaság 50 évre alakul.

A részvénytársaság alaptőkéje 300.000
koronában van megállapítva, mely 600 drb.
egyenként 500 korona névértékű és be-
mutatóra szóló részvényre oszlik. A rész-
vények közül alulírottak fentartanak ma-
guknak 200 drbot, a többi 400 drb. pedig
nyilvános jegyzés útján fedeztetik. A 400
drb. nyilvános jegyzés alá bocsátott rész-
vény után 5 % azaz darabonként 25 korona
alapítási költség fejében a részvények
jegyzése alkalmából fizetendő; ellenben az
500 korona névértékből 200 korona az
alakuló közgyűlésig, a fennmaradó 300
korona azonban csak szükség szerinti rész-
letekben — az építési és szerelési munká-
latok előrehaladásának arányában — fog
bekérteni, melyről azonban minden rész-
vényes 30 nappal előbb értesítetik.

Aláírásokat elfogadnak **bezárólag f. hó 31-ig** a következő cégek:

Apatinban: Apatini Takarékpénztár,
Apatin Járási Általános Takarékpénztár,
Szavadill József könyvkereskedése, Gasz
Mátyás könyvkereskedése, Monostorszeg-
Apatini Ármentesítő-Társulat irodája és az
alapítók mindegyike. — **Zomborban:**
Zombori Takarékpénztár. — **Hodságon:**
Hodsági Takarékpénztár és ifj. Schwerer
Jakab. — **Bácsszentivánon:** Első Bács-
szentiváni Önszegélyző-Szövetkezet, Bács-
szentiváni Takarékpénztár r. t., Ney Gáspár
és Ott Vendel urak. — **Baján:** Baja Ke-
reskedelmi- és Iparbank. — **Szabadkán:**
Délvidéki Közgazdasági Bank.

Az alapítók fenntartják maguknak azt
a jogot, hogy az első három évre ők ne-
vezik ki az igazgatóságot. — Az alapítási
költségek az alakuló közgyűlésen elszámol-
landók, a fennmaradó összeg pedig tartalé-
kéalap létesítésére fordítatik. Tulajdonosok
esetén a részvények kiosztását alapítók
fenntartják maguknak.

Apatin: 1908. május hó 14-én.

**Ábrahám Sándor, ifj. Becker Ferenc,
Piry Mihály, Rujer Ferenc, Szál Mihály.**
alapítók.

1625.
1908.

Árverési hirdetmény.

Bajmok község előljárósága ezen
község határára kiterjedő vadászati jogot
az 1883. évi XX. t.-c. értelmében 1908.
évi augusztus 1-től 1914. évi július 31-ig
terjedő hat évre 1908. évi június hó 14-én
d. u. 3 órakor a község háza tanácssterm-
ben megtartandó nyilvános árverés útján
bérbe adja.

Az árverési feltételek a hivatalos órák
alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Bajmok, 1908. május 15. 2-2

Lichteneckert József Nagy József
jegyző. bíró.

Boroshordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kap-
hatók, 3—4 krajcárjával literenkint **Schmiedt
János** hordókereskedőnél, **Bácsfeketehegyen.**
Állandóan nagy raktár. — Ugyanitt egy billiárd-
asztal is eladó. 20-3

Kezelés előtt.

Kiefer János

fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban, úgy mint
aranyban. = Speciálitás: Hidmunka arany-
koronákra erősítve.

Kezelés után.

Figyelem!

Aki bármí-
ingó vagy
ingatlant el-
adni vagy:
bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándé-
kozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá
magán egyénekről vagy cégekről és vállá-
latokról

hiteltudósítást

(Információt)

beszerezni, továbbá **tűz-, jég-, élet-** és

baleset biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,
cimeket
íratni,

fuarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrek-
lamálása végett felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(Inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda

törvényszékiileg bejegyzett céghez

VII. kör., Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: Malusev Sándor.)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás
a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás
mellett eszközöltetik.

Bácsmegye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tanteszületek,
a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét külön-
ösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim
figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi
népiskolák III. osztálya számára, az új uta-
sítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám
alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem
közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett föld-
rajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak.
Szives jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal
és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel
legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyün-
kön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van
diszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is
a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrende-
léseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító

Zenta.

Félvér simenthali **bikák** és
Yorkshire tenyészállatok első-
rendű minőségben kaphatók
dukai **Takács Ferenc** gazda-
ságában **Duka, Vasmegye, vasut**
és táviró: Jánosháza.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak soráiból kerülnek ki s így

hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

nek, a megye minden községében állandó, rendes tudósítója van s így minden eseményről híj, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala BUDAPEST, Teréz-körút 2. sz. alatt van.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

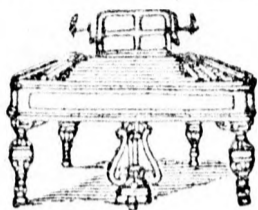
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körút 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaikat, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legtartalmasabb szőlészeti ujság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölüllegessé tesz.

„Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovarát és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézt szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Felelős szerkesztő:

Baross Károly örököse.

Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot három*heten át szívesen küld a BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Angol nyakkendő! :: Összes cikkeink occasio áron! :: Pécsi keztyűk!

Villanyos csillárok, diszműárak.

Ma és a következő napokban, bezárólag május hó 15-ig eladásra kerül:

5000 drb. legújabb divatu angol nyakkendő

100.000 méter csipke

1000 darab divatos napernyő

mélyen leszállított áron!

Egyben tudomására hozzuk a n. é. közönségnek miszerint

férfi kalapokat

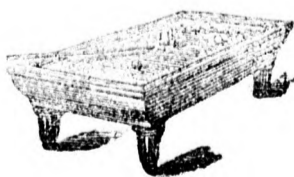
is, nagy választékban, rendkívül olesó áron raktáron tartunk.

Goldfahn Sándor és fia

Zombor, Kossuth Lajos-utca, a különlegességi tőzsde mellett.

Csipkék, szalagok, kötőpannók

Porcellán edény beszerzési áron!

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

„Bácsmegye“ vállalati nyomdájából (Dr. Lurja-féle nyomda).